

Lest izbija vsaki dan zjutraj razen ponedeljka. Naročniki za 1 mesec L. 8, 3 mesece L. 22, pol leta L. 38, celo leto L. 75, v iznosovno mesečno L. 6,50 več. — Posamezna številka 30 st. — Oglasina za 1 mm prostora v širokosti 1 kolona (38 mm) za trgovske in obrtne oglase L. 1, za ostanke, zabavne, politične, vabil L. 1,50, oglasne denarnice svetov L. 2, — Oglas na prvi strani L. 2—

EDINOST

Uredništvo in upravnništvo: Trst (S), ulica S. Francesco d'Assisi 20. Telefon 11-57. Dopolni naj se pošiljajo izključno uredništva, oglasi, redakcije in denar pa upravnistvu. Rokopisi se ne vračajo. Neprankirana pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk: Tiskarna «Edinost», Podarodništvo v Gorici: ulica Glasa Carducci št. 7, l. n. — Telef. št. 322. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peči.

Preobljudenost Evrope in vloga južne Amerike

Senyor Don Angel Gallardo, argentinski zunanji minister, je podal nistom o gornjem vprašanju zanimive izjave. Koristno bo, če jih sporočimo tudi našim čitateljem, saj gre tudi iz naše dežele močan tok izseljevanja v južno Ameriko, posebno še v Argentino. Ta pojav pa ni omejen le na našo deželo, temveč se opaža po vseh deželah.

Med Evropo in južno Ameriko se torej vrši — kot naglašajo tudi argentinski ministri — močno «pretakanje» prebivalstva. Medtem ko se Evropa muči s svojim prebivalstvom, ki ga ne more držati na visoki življenjski stopnji, pri čemer postajajo težkoče radi preobljudenosti stalno večje, je južna Amerika obljudena le tu pa tam ter nudi Evropejcem, ki ne morejo najti zadostnega zaslužka doma, velike življenjske možnosti. Toda preseljevanje prebivalstva iz Evrope v Ameriko se ne vrši tako, kakor bi se moralo. To velja predvsem glede izseljevanja, kateri se ne znajo prilagoditi novim razmeram.

V nekaterih panogah proizvodnje je delo v južni Ameriki brez vsakega dvoma lažje nego v Evropi. To velja predvsem za poljedelstvo, ki je v Argentini še zelo primitivno. Zato je povpraševanje po poljskih delavcih veliko in kdor se ne boji trdega kmetijskega dela, dobi zaslužek. Delavci so radi stalno napredujejoče kolonizacije južne Amerike bolj plačani nego v Evropi.

Doseljencem pa se ne nudijo posebno velike ugodnosti, dasi so glede doseljencev iz Evrope večje nego glede doseljencev iz drugih krajev. Vlada sama ne prevzema posebnih obveznosti za olajševanje priseljevanja. Vse, kar dobijo doseljenci v Argentini, je petdnevno bivanje v Buenos-Airesu in prevoz po železnici neke družbe do posestva dotičnega kolonista. Več sto evropskih družin se je že o koristilo s temi pravicami in računata se, da bodo pospeševale pritek doseljencev v notranjost Argentine, kljub temu da gre le za neznatne ugodnosti.

Kmetijstvo je torej ono polje, kjer priseljenci v Argentini najlažje najdejo delo. Poleg tega se podajajo mnogi priseljenci na delo pri gradnji hiš in železnic. Ti so predhodniki tisočev in milijonov bodočega industrijskega prebivalstva, kajti železnice, ki se gradijo, bodo omogočile izkoriščanje bogatih ležišč rude in iskanje novih. Kar se tiče industrije, se nahaja Argentina še le na začetku svojega razvoja. V nobeni panogi se nismo mogli do sedaj razviti do one stopnje, ki se je dosegla v Evropi ali v Združenih državah severne Amerike. Posledica tega je dejstvo, da je odstotek industrijskega prebivalstva v primeru z Evropo v Argentini zelo majhen.

Na drugi strani pa je treba poudariti, da naše bogastvo na rudninah ne bo ostalo neizkoriščeno. To pomeni, da se bo naša industrijska sila, naj bo danes še tako majhna, v bodočnosti dvignila. Razvoj pa bo šlo na najmodernejših izkušnjah in zato bo ta industrializacija naše dežele zahtevala in potrebovala predvsem kvalificiranih delavcev, ki se bodo uporabljali pri izkoriščanju iznajdb moderne tehnike. V razliki od drugih delov sveta ima Evropa na milijone odvečnega prebivalstva in le malo upanja je, da se bodo mogli ti milijoni redno zaposlovati v normalni industrijski proizvodnji. Ako bo hotelo to prebivalstvo imeti primerno življenjsko stopnjo, bodo morali iti iskati sreče v druge kraje. Najaktivnejši in najsmelejši pojdejo povsem naravno tja, kjer se jim nudi možnost, da razvijajo največjo aktivnost, in mnoge privlačijo k sebi ravno še deviške poljane južne Amerike.

Izseljence primamlja danes in jih bo tudi v bližnji bodočnosti posebno okoliščina, da v južni Ameriki ni izrazitega socialnega vprašanja. Tu ni delavskih sporov in spopadov. Ze dolgo vrsto let ni bilo nobene stavke in nobenega izpora in naše gospodarske razmere jamčijo, da nam bodo take neprijet-

nosti prihranjene tudi v bodočnosti. Vzrok temu je v dejstvu, da tu nimamo velikih trustov, ki se borijo za razpečevanje svojega blaga, radi česar morajo biti izdatki za delavske plače nizki, da si tako truzi zagotovijo svoj lastni obstoj. Naši glavni proizvodi ne konkurirajo med seboj. Ker dobivamo na drugi strani najboljše delavce in delamo najboljšo kupčijo s tem, da plačamo delavcem toliko, da jim je zagotovljena visoka življenjska stopnja, ni nikakih ovir, da bi ne izvajali tega ekonomskega zakona tudi v praksi.

Govoril sem — zaključuje g. Gallardo — le o glavnih straneh vprašanja. To pa ne pomeni, da priporočamo vsakemu Evropejcu, naj preplava Atlantski ocean in naj se kar tako zanaša, da bo našel pri nas gnezdo, ki ga že komaj čaka. Le dobro kvalificirani delavci morejo biti gotovi, da najdejo takoj po izkrcanju delo in to s povoljno plačo.

Objavili smo te izjave argentinskega ministra, kot rečeno, v informacijo naših ljudi, posebno onih, ki so že sklenili, da se podajo črez morje. Njim in vsem drugim priporočamo v razmišljanje posebno zadnji odstavek ministrovih besed. Le kvalificirani (t. j. izučeni) delavci imajo precej upanja na kako udobno službo po večjih mestih in drugih središčih, medtem ko je za priproste izseljence možnost zaslužka v trdem delu le v divji notranjosti južne Amerike.

Položaj na Svalbardih

Vremenske prilike so se vnovič poslabšale

RIM, 29. Sinoči je došlo z ladje «Città di Milano» sporočilo, da se je vreme nenadoma spet spremenilo. Prišel je znova pihati močan veter z zapada in pojavila se je megla, ki se je raztegnila daleč proti severovzhodu. Potekla sta dva dneva, odkar so prestali brezični razgovori z Viglierijevo skupino. Šele preteklo noč so se stiki spet vzpostavili. Sinoči se je nahajala skupina na točki, kjer se križata poldnevnik 80° 20' severne dolžine in vzporednica 80° 21' vzhodne dolžine, to je kakih 10 milj severno Leighovega rta. O Marianovi skupini še vedno ni nikakih vesti. Medtem se pričakuje na Svalbardih veliki lomilec ledu «Krasin». Davi je baže že imel prispeti do otokov.

Nemško letalo na potu proti Svalbardom

BERLIN, 29. Nemška vlada je sklenila, da pomaga pri reševanju Nobilejevih tovarišev. Letalo tipa «Klerum Deimuel», opremljeno s smučmi in ladjico za pristajanje na ledu in morju, je odletelo sinoči iz Stuttgarta proti Stockholmu, kamor bo po vsej verjetnosti prispelo tekem jutrišnjega dne. Danes se je to letalo ustavilo v Kopenhagenu. Se tekem dopoldneva je letalo odletelo iz Kopenhagena. Popoldne je pristalo v Malvöju. Od tam bo radi slabega vremena z vlakom prepeljano v Stockholm.

Italijanski letalci pod vodstvom on. Balba v Londonu

LONDON, 29. Včeraj popoldne je prispela na londonsko letališče Hendon italijanska letalska eskadrilja pod poveljstvom državnega podtajnika on. Balba. Na letališču so italijanske letalce sprejeli zastopniki italijanskega poslanstva, konzulata in fašistovske organizacije v Londonu, angleški državni podtajnik za aeronavtilko Sassoon in drugi. On. Balba je za časa svojega bivanja v Londonu gost angleške vlade.

Polet 10 italijanskih letal od Rima do Londona je bil precej naporen spričo neugodnih vremenskih prilik. Nebo od Rima do Pise je bilo prepreženo z gosto meglo, nad Francijo pa so viseli sivi oblaki. Tudi londonsko letališče so letalci radi megle komaj našli.

RIM, 29. Po vesteh iz popolnoma zanesljivega vira sta bili letali, ki sta se udeležili z 10 drugimi italijanskimi letali poleta Rim-London in ki sta morali včeraj pristati sredi pota radi slabega vremena, že popravljene, tako da sta danes ob 10. uri že dospeli v London. Ka-

kor znano, se bo eskadrilja udeležila v Londonu velike letalske prireditve, nato bo odletela v Berlin in naposled v Budimpešto.

Kapetan Ravazzoni ni našel letala «Latham 47»

OSLO, 29. Norveška brojavna agencija poroča iz Tromsöja, da je italijanski hidroplan «Marina I.», ki ga vodi kapetan Ravazzoni, preiskal Barentsovo morje v loku 100 milj okrog Tromsöja. Polet, ki je trajal sedem ur, je bil brez uspeha. Nšla se ni nikaka sled za letalo «Latham 47». Kapetan Ravazzoni se je preteklo noč pol ure po polnoči vrnil v Tromsö.

Tukajšnji listi so prinesli vest, da je švedsko letalsko društvo odlikovalo letalca Lundborga, ker se je izkazal z rešitvijo generala Nobileja.

Letalska nesreča na Francoskem

PARIZ, 29. Znani francoski letalec Alfred Fronval, ki je slovel kot kralj letalske akrobacije, ker je postavil svetovni rekord v «loopingu» s 1111 krogi sort izvršenimi v 4 urah in 56 minutah, se je ponesrečil v sredo popoldne na letališču Villacoublay. Letalo Fronvala je baš pristalo, ko se je proti njemu zaletelo letalo tipa «Limousine» kapetana Cornillona, ki je v tistem hipu nameraval odleteti z letališča. Letali sta se trčili s tako silo, da sta v hipu zgoreli. Cornillon in potnik, ki je bil na letalu Franvala sta bila vržena na tla, ne da bi se poškodovala. Fronval, pa je ostal v letalu in ž njim vred zgorel.

Po sestavi nove nemške vlade

Rimski komentarij

RIM, 29. V tukajšnjih političnih krogih se je ob pozni uri doznala vest, da je bil zapletljaj, v nemški vladni krizi, ki ga je izzval pristaš katoliškega centra Wirth s tem, da je zahteval zase mesto podkancelarja, rešen s posredovanjem Hindenburga samega, ki je izjavil, da ugodni Wirthovi zahtevi. Po vesteh, ki so dospеле danes iz Berlina, katoliški center, dasi tako močan, ne bo zastopan v novi vladi, ki jo nazivajo vlado osebnosti, razen z ministrom Guernadom, ki je prevzel portfelja za promet in za zasedena ozemlja. Bodočnost po mnenju rimskih političnih krogov pokazala, v koliko bo navzočnost raznih osebnosti v vladi vezala pri glasovanju v državnem zboru stranke, katerim ministri pripadajo, izvemšji socialne demokrate, ki imajo glavno besedo v vladi.

Poročilo agencije «Rador» o konferenci Male antante - Komiteta rimskega lista

RIM, 29. Kakor znano, je romunska uradna agencija «Rador» takoj po konferenci Male antante objavila potom agencije «Stefani» tozadevno poročilo, v katerem pa je bil izpuščen del, ki je zadeval Italijo. Danes pa je navedena romunska agencija izpopolnila to poročilo.

K temu dostavlja «Giornale d'Italia» naslednji komentar: «Slučaj je zares čuden. Takšne pomote, ki se vrinjajo vprav v oni del uradnega poročila, ki se tiče Italije, so pač nekoliko nerazumljive. Njihova posledica je ta, da je poročilo o konferenci Male antante šlo v svet, ne da bi vsebovalo posebnih pripomb o Italiji, napram kateri je bilo sestavljeno z nekako hladnostjo. Bilo je sestavljeno tako, da so se dali iz njega čupati posebni komentarij o odnosih med Italijo in Malo antanto in njenem duševnem razpoloženju napram Italiji, dočim bo oni del, ki se tiče Italije in ki je bil pomotoma izpuščen, sedaj objavljen samo v Italiji in zato naravno ne bo imel v Evropi tistega učinka, ki bi ga moral imeti. Vsekakor sprejmemo z zadoščanjem popravek na znanje. Vendar pa je treba pristi to pomanjkljivost v poročilu med neprijetne dogodke.»

Španski kralj v Londonu

LONDON, 29. Španski kralj Alfonso je prispel včeraj v London. Kralja so sprejeli na postaji zastopniki angleškega zunanega ministrstva in španski poslanik s svojim osebjem.

Preiskava radi dogodkov o skupščini

On Puniša Račić je sodnik označil kot uboj

BEOGRAD, 29. Preiskava proti Puniši Račiću je v potnem teku. Preiskovalni sodnik zaslišuje dan za dnem nove priče in očitvice žalostnih dogodkov v narodni skupščini. Puniša Račić sam v preteklih dneh ni bil zaslišan. Preiskovalni sodnik Milutinović je označil čin črnogorskega poslanca kot uboj in kot poskušen uboj s preudarkom. Do sedaj zbrano gradivo utemeljuje v vsem svojem obsegu to označitev Račićevega dejanja. Pred dnevi je preiskovalni sodnik vložil pri predsedništvu narodne skupščine zahtevo, naj se odobri in pripozna nadaljnja preiskava proti Puniši Račiću. Na to zahtevo doslej predsedništvo narodne skupščine še ni odgovorilo. Sicer pa je bila zahteva sama zgolj formalnega značaja, da bi se izvršili zadevni predpisi državne ustave.

Kot smo že poročali, se z vsakim dnem boljša zdravstveno stanje Stjepana Radića, dr. Pernarja in Grandje. Stjepan Radić je prebil preteklo noč dobro. Njegovo spanje je bilo globoko in dolgo. Voditelj Hrvatske seljaške stranke se je počutil tudi ves današnji dan izredno ugodno. Tekom dopoldneva ga je posetilo mnogo poslancev parlamentarnega kluba KDK in tudi njegova soproga s sinom Vladkom. Sestanek med očetom in sinom je bil izredno pristrčen in ganljiv. Stjepana Radića je ob 17. uri posetil tudi Svetozar Pribičević, ki je ostal pri njem vse do 20. ure. Tudi stanje Stjepana Radića kot ono dr. Pernarja in Ivana Grandje je bilo ves dan ugodno.

Praznovanje Vidovega dne v Jugoslaviji

BEOGRAD, 29. Včeraj se je po vsej državi slovesno praznoval narodni praznik Vidovdan. Po vseh večjih mestih so se darovale svečane službe božje, vršile so se vojaške parade in druge slovesnosti. Kot smo že poročali, se je kralj udeležil cerkve proslave. V Beograd se je vrnil sinoči. Istočasno se je povrnil v prestolnico tudi ministriški predsednik Velja Vukičević.

Guverner jugoslovenske Narodne banke umrl

BEOGRAD, 29. Včeraj ob 9.30 je umrl v Beogradu guverner Narodne banke Ljuba Srečković. Bolehal je dalj časa na sladkorni bolezn. Bil je stal 67 let. Vest o njegovi smrti je napravila v vseh trgovskih in finančnih krogih, v katerih je bil pokojnik visoko cenjen kot eden najboljših jugoslovenskih strokovnjakov, zelo globok vtis.

Spopad med komunisti in orožništvom v Solunu

SOLUN, 29. Komunisti so poskušali zapaliti liho nekega delavca, ki se stavke ni hotel udeležiti. Preprečila je njihov namen policija. Prišlo pa je tako do spopada med demonstranti, orožništvom in policijo. Dva policijska stražnika in en orožnik so bili ubiti. Krivce je policija aretirala.

Za pravično cenitev poljedelskih dohodnin

RIM, 29. Pri finančnem ministru so se danes sestali nekateri višji davčni nadzorniki in zastopniki fašistovke poljedel. zveze, da razpravljajo in se posvetujejo o nekaterih vprašanjih, ki zadevajo poljedelce. Šlo je predvsem za to, da se najde način, po katerem bi bilo mogoče doseči izenačbo v cenitvi poljedelskih dohodnin, ne da bi se v ta namen postopalo po splošnih pravilih, marveč da bi se pri cenitvi upoštevala dejanska razmera, ki so v vsakem kraju različna. Na ta način bi bila cenitev poljedelskih dohodnin bolj objektivna in pravična.

PARIZ, 29. Kot poročajo današnji listi se Dawesov načrt v nobenem slučaju ne bo spremenil, preden ne bo v Združenih državah izvoljen novi predsednik.

Grška vlada podala ostavko?

Vladna večina proti Venizelosu

ATENE, 29. Tukajšnje časopisje je sinoči objavilo vsebino pisma, ki ga je Venizelos poslal Kafandarisu in v katerem se ostro kritikuje način, s katerim je Grčija poravnala svoje vojne dolgovce napram Franciji. Spričo tega je Kafandaris podal danes ostavko in še tekom dneva bo odstopila celokupna vlada. Konduriotis, predsednik republike, je bil naprosen, da pretrga svoj poletni dopust in da se vrne takoj v Atene. V splošnem prevladuje mnenje, da je vladna večina že naveličana varuštva, ki ga Venizelos izvršuje nad vlado, ne da bi pri tem delil tudi odgovornosti. Baje si je vlada pridobila sodelovanje monarhistov in gunaristov, tako da se bo lahko odrekla vplivu Venizelosa. Monarhisti so zelo razburjeni radi nastopa Venizelosa, upajo pa, da ne bo predsednik republike poveril mandata za sestavo nove vlade Venizelosu, marveč da bo poveril sedanji vladi nalog da razpiše nove volitve. Vest o ostavki vlade še ni potrjena.

Strahovita železniška nesreča v severni Angliji

DARLINGTON, 29. V bližini postaje Dalington se je zgodila v sredo zvečer strahovita železniška nesreča, ki je zahtevala 22 človeških žrtve, 47 potnikov je bilo težko ranjenih. Izreden potniški vlak, natlačen z izletniki — v pretežni večini otroci in žensami —, ki so se vračali iz kopaljšča v Scarboroughu, je zadel v tovarni vlak. Trčenje je

DNEVNE VESTI

VEDNO VEČ SE KADI

Dohodki od tobaka v letu 1927-1928 (brez zadnjih desetih dni junija meseca) so znašali 3325 milijonov lir. Ta svota je za 4 milijone večja nego dohodki prejšnjega leta ter prekaša za 75 milijonov lir proračun, ki je bil predvidevan za l. 1927-28.

Združitev občin

Glasom kraljevega odloka od 7. junija 1928, se pridruži občina Šebrelje k občini Cerklona. S podobnim odlokom od 31. maja 1928, pa se pridružio občine Dolotica, Lokavec, Planina, Šturje in Ustje k občini Ajdovščina.

Usposobljenostni izpiti tujerodnih učiteljev za poučevanje italijanskega jezika na ljudskih šolah.

Solsko skrbništvo za Juljsko Benečijo je določilo, da se z ozirom na dovoljenje prosvetnega ministrstva za drugo sezono polaganja usposobljenostnih izpitol za poučevanje italijanščine na ljudskih šolah od strani drugorodnih (pri nas slovenskih) učiteljev, omenjeni izpiti prično s 1. avgusta t. l. Vsi oni, ki nameravajo te izpitol polagati, morejo napraviti prošnjo na kolkovni poli za L. 2 in jo nasloviti na Solski inšpektorat najkasneje do 25. julija t. l. Kraj in natančen urnik izpitol se naznani pozneje.

BUENOS AIRES NEW YORK

Kaj je z radom?

Pred dobrimi tremi tedni smo poročali o pričetku in prvih etapah ciklističnega raida Buenos Aires - New York. Raid je vzbudil v tržaških krogih precejšnje zanimanje. Vsak je želel srečo znanim mladim kolezarjem Brunotu Sferzi, Antonu Kralju in Miru Kravoszu. Se iz Mendoza smo dobili poročilo o potovanju pogumnih mladeničev in tudi zadnje časopisno poročilo argentinskih listov je iz tega mesta. Ko so pa zajeli mlade kolezarje skrivnostni kanjoni «Sierra Dolores», tik za mestom Mendoza, je vsaka vez z njimi prenehala. Skrivnostno gorovje jih je zakrilo s svojo senco in od takrat ni glasu o njih. Trije tedni so pretekli in nihče ne ve ničesar o mladeničih. Vemo le to, da so je v Mendozini Miro Kravosz umabil strašnem naporu — morda je ubogal notranjim slutnjam... Kdo ve?

Red za izplačevanje pokojnin

Za izplačevanje državnih pokojnin pri ločenem oddelku kr. zakladnice v ul. Geppa št. 3, pritičije, je določen naslednji red: 1) Civilni in vojaški upokojenci izpod bivše vlade: a) vdove in sirote: 30. junija št. 1-900, 2. julija št. 901-1760, 3. julija 1761-6820, 4. julija 6821-12.000, 5. julija od št. 12001 dalje. — b) Direktni upokojenci: 30. junija št. 1-1100, 2. julija št. 1101-2600, 3. julija 2601-9100, 4. julija 9101-13.600, 5. julija od št. 13.601 dalje. 2) Invalidi, vdove in sirote bivše avstro-ogrške armade (in začasne podpore): vsi 12. julija. Svoto za sekvestre in alimente se izplačujejo 5. julija. Upokojenci, ki ne pridejo po določeni vrsti, bodo morali čakati do konca izplačevanja in se predstavijo od 14. do 20. julija ter 23., 24., 26. in 27. julija 1928.

bilo tako silno, da se je lokomotiva tovarnega vlaka prevrnila, medtem ko sta se dva vozova o-sebnega vlaka popolnoma razsula in se zarila drug v drugega. Ob hipu nesreče so se odgrnili na licu mesta nepopisni prizori. Pomoč je sicer takoj prhitela, tako da se je lahko takoj začelo reševanje. Na kraj nesreče je prišlo tudi večje število orožnikov, da skrbijo za red, medtem ko so oblastva pričela s preiskavo.

Nesreča se je izvršila v bližini prve železniške proge, ki je bila zgrajena leta 1825. za slovit potkus Georgea Stephensona s prvo lokomotivo «The Rocket».

Drobne vesti

Francoska poslanska zbornica je včeraj na vprašanje zaupnice vladi oddala 455 glasov za Poincaréjevo vlado, 126 pa proti.

Nova nemška vlada je imela svojo sejo, na kateri so se podinili ministri zaprisegli. Nato je ministriški svet razpravljal o delovni izjavi, ki jo ima vlada podati na napovedani seji državnega zbora v torek.

Predsednik francoske republike Doumerge je otvoril danes v Parizu mednarodno aeronavtilčno razstavo, na kateri so prvič po 15 letih razstavile tudi nemške trdke svoja letala in vzorce.

V Haagu se je otvoril danes mednarodni kongres društev za dobro narodov. Kongres bo trajal, kot vse kaže, do prihodnje sobote. Družbi narodov bo kongres predlagal, naj posveča večjo pozornost manjšinskemu vprašanju.

Poplave na Japonskem so po poročilih iz Tokija povzročile v Omudi 26 človeških žrtve. Vse železniške zveze v zapadni Japonski so prekinjene.

DNEVNE VESTI

VEDNO VEČ SE KADI

Dohodki od tobaka v letu 1927-1928 (brez zadnjih desetih dni junija meseca) so znašali 3325 milijonov lir. Ta svota je za 4 milijone večja nego dohodki prejšnjega leta ter prekaša za 75 milijonov lir proračun, ki je bil predvidevan za l. 1927-28.

Združitev občin

Glasom kraljevega odloka od 7. junija 1928, se pridruži občina Šebrelje k občini Cerklona. S podobnim odlokom od 31. maja 1928, pa se pridružio občine Dolotica, Lokavec, Planina, Šturje in Ustje k občini Ajdovščina.

Usposobljenostni izpiti tujerodnih učiteljev za poučevanje italijanskega jezika na ljudskih šolah.

Solsko skrbništvo za Juljsko Benečijo je določilo, da se z ozirom na dovoljenje prosvetnega ministrstva za drugo sezono polaganja usposobljenostnih izpitol za poučevanje italijanščine na ljudskih šolah od strani drugorodnih (pri nas slovenskih) učiteljev, omenjeni izpiti prično s 1. avgusta t. l. Vsi oni, ki nameravajo te izpitol polagati, morejo napraviti prošnjo na kolkovni poli za L. 2 in jo nasloviti na Solski inšpektorat najkasneje do 25. julija t. l. Kraj in natančen urnik izpitol se naznani pozneje.

BUENOS AIRES NEW YORK

Kaj je z radom?

Pred dobrimi tremi tedni smo poročali o pričetku in prvih etapah ciklističnega raida Buenos Aires - New York. Raid je vzbudil v tržaških krogih precejšnje zanimanje. Vsak je želel srečo znanim mladim kolezarjem Brunotu Sferzi, Antonu Kralju in Miru Kravoszu. Se iz Mendoza smo dobili poročilo o potovanju pogumnih mladeničev in tudi zadnje časopisno poročilo argentinskih listov je iz tega mesta. Ko so pa zajeli mlade kolezarje skrivnostni kanjoni «Sierra Dolores», tik za mestom Mendoza, je vsaka vez z njimi prenehala. Skrivnostno gorovje jih je zakrilo s svojo senco in od takrat ni glasu o njih. Trije tedni so pretekli in nihče ne ve ničesar o mladeničih. Vemo le to, da so je v Mendozini Miro Kravosz umabil strašnem naporu — morda je ubogal notranjim slutnjam... Kdo ve?

Red za izplačevanje pokojnin

Za izplačevanje državnih pokojnin pri ločenem oddelku kr. zakladnice v ul. Geppa št. 3, pritičije, je določen naslednji red: 1) Civilni in vojaški upokojenci izpod bivše vlade: a) vdove in sirote: 30. junija št. 1-900, 2. julija št. 901-1760, 3. julija 1761-6820, 4. julija 6821-12.000, 5. julija od št. 12001 dalje. — b) Direktni upokojenci: 30. junija št. 1-1100, 2. julija št. 1101-2600, 3. julija 2601-9100, 4. julija 9101-13.600, 5. julija od št. 13.601 dalje. 2) Invalidi, vdove in sirote bivše avstro-ogrške armade (in začasne podpore): vsi 12. julija. Svoto za sekvestre in alimente se izplačujejo 5. julija. Upokojenci, ki ne pridejo po določeni vrsti, bodo morali čakati do konca izplačevanja in se predstavijo od 14. do 20. julija ter 23., 24., 26. in 27. julija 1928.

Naročajte in širite „EDINOST“

Lz tržaškega življenja

Slabo končana vožnja z motociklom

Lepo vreme je zvalilo 28-letnega elektrotehnikarja Ivana Della Jana, da se je večer popoldne odpravil na kratek izlet z motociklom proti Miramari. Toda imel je smolo. V bližini barkovljanskega pokopališča je namreč zadel s sprednjim kolesom ob tramvajsko tirnico, nekoliko štrlečo iz tal, in se prevrnil. Pri padcu se je hudo poobil po obrazu, tako da je bil na mah ves krvav. Mimoidoči so mu takoj priskočili na pomoč in ga posadili v korijero, ki je baš tedaj privozila iz Miramara tam mimo. Z njo je bil prepeljan v mestno bolnišnico, kjer se bo moral zdraviti kakih 10 dni.

Razne nezdode

Ko je 16-letni Tomaž Lazzarides, stanujoč v ulici Molino a vento št. 29, večeraj zjutraj vozil s kolesom navzdol po ulici Massimo d'Azeglio, mu je zdajci prestrigel pot tramvaj progo št. 5, ki je privozil izva voga. Da bi se mu izognil, je Lazzarides, ki je vozil s precejšnjo brzino in radi tega ni utegnil tako naglo ustaviti, zavil proti zidu. Snek je bil tako močan, da se je kolo polomilo, fant si je pa zlomil levo roko v zapestju. Dobil je prvo pomoč v mestni bolnišnici, kamor ga je spremlil eden od navzočih. Zdravit se bo moral približno mesec dni.

Kamnosek Ivan Cotič, stanujoč na Greti zgornji št. 545, je večeraj predpoldne delal v ulici Lazaretto vechio in jarku, ki so ga izkopali delavci, zaposleni pri polaganju podzemskih kablov za avtomatični telefon. Zdajci se je od kupa izkopanega materiala odkril debel kamen ter zdrknil v jarek. Padel je Cotiču na levo nogo in mu je hudo poškodoval pod kolonom; najbrž mu je tudi strl kost. Ponesrečenec je dobil prvo pomoč od zdravnikarja rešilne postaje, nato je bil prepeljan v mestno bolnišnico, kjer so ga sprejeli v kirurški oddelku. Ozdravil bo, če nima zlomljene kosti, v 2 tednih.

Med igro na domačem vrtu je 11-letni Alceo Premulin, stanujoč v Rimanjih št. 52, večeraj predpoldne splezal na zid, ki obdaja vrt. Toda kakor se pogosto zgodi v takšnih slučajih, zdajci je deček izgubil ravnotežje ter padel z zida, sicer z neznatne višine, a tako nesrečno, da je zadel s prsmi ob koničast kamen, ki mu je zarezal globoko rano pod levo prsno bradavico. Starši so spravili nesrečnega dečka v mestno bolnišnico, kjer so ga pridržali. Če ne nastopijo kake komplikacije, bo ozdravil v kakih 15 dneh.

Tržaško sodišče

Reparski napad

Obtoženo pride pred porotnike
Sodniki četrte sekcije so imeli pred seboj Marija Ferlana, starega 20 let, iz Kantride pri Reki.

Obtožen je, da je dne 18. julija t. l. napadel v družbi z dvema drugima z možen Ivana Pratalina in Franca Cozzolija in prvemu ob tej priliki odnesel harmoniko.

Na obravnavi zvezo, da je bil Pratalin s Crozzolijem v neki gostilni v Slavini in tam igral na karte z vaskimi fanti. V gostilno je prišel Ferlan z dvema neznanecima in se začel notčevati iz harmonike, ki jo je imel pri sebi Pratalin. Da se izogneta hujšemu, sta prijatelja zapustila gostilno. Ferlan naj sta pa opazila, da jim oni trije sledijo. Začela sta bežati, toda bila sta kmalu zajeta in eden izmed napadalec — Ferlan, je z nožem v rokah zahteval, da mu Pratalin izroči harmoniko. Ta je ni hotel dati, toda Ferlan mu jo je izrgal in zbežal. Pratalin je zavezo javil karabinerjem, ki so kmalu izsledili Ferlana. Ta je tajil in tajil še vedno, češ da je omenjenega večera plesal z dvema deklicama na vasi.

Drž. pravdnik cav. Culot je koj naznanil, da mali sodni dvor ni kompetenten za ta zločin, in ker se je njegovim izjavam pridružil

tudi zagovornik odv. Zaccaria, je sodni dvor sklenil, da preda tozadnevne spise porotnemu dvoru, da sodi obtožena glasom člana 408. kaz. zak.

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

Včeraj, na praznik sv. Petra in Pavla, v Gorici

Včerajšnji solčni dan je privabil na Travnik, kjer se je vršila tradicionalna vsakoletna tombola, veliko ljudi ne samo z dežele, ampak tudi iz bližnje okolice. Izrečale so se tudi različne nagrade, ki jih je goriška občina nakazala nekaterim družinskim očetom z mnogoštevili otroci. Tombola je bila pripravljena v korist italijanski deški sirotišnici. Na trgu Cesare Battisti pa se je vršila v prid Zelenega križa večja prireditve. Tukaj se je tudi plesalo.

Konec razstave razrušitve in obnove Goriške pokrajine v Padovi

Dne 25. t. m. se je zaključil v Padovi mednarodni vzorčni velesoj, na katerem se je organizirala tudi razstava razrušitve in obnove Goriške pokrajine. Z zaključkom velesoja se je zaprla tudi razstava. Kot smo pa že večeraj poročali, so bo po nalogo načelnika vlade ves materijal, ki spričuje razrušitev in obnovo Goriške pokrajine in je bil razstavljen v Padovi v osmih štandih, določenih za Goriško pokrajino, odposlal v Rim, kjer se bo ohranil v muzeju Preporoda Goriške pokrajine, kot tudi večina družb, ki so s slikami ali spominski predmeti iz svetovne vojne k razstavi prispevale, so za to že dale dovoljenje. Prefekt naproša sedaj, naj to storo še občine, ki so razstavile. Kot smo izvedeli, je bil že ves materijal odposlan iz Padove v Gorico na stroške pokrajinskega gospodarskega sveta z namenom, da se zbirka izpopolni in izboljša, da se slike povečajo, opremijo z boljimi okvirji itd.

Težka nesreča rudarja. - V rovu se vžge plin in ga po celotnem telesu opoče

Včeraj dopoldne smo obiskali v tukajšnji bolnišnici usmiljenih bratov rudarja Ivana Komaca, starca 52 let, ki je doma iz vasice Banšice pri Bovcu in dela v premogokopnem rudniku v Pontebel kot rudar. Komaca so pripeljali v četrtke popoldne v Gorico z avtomobilom. Zdravniki so mu ugotovili vse polno opeklin po celotnem telesu, zlasti pa po obrazu, prsih in levi roki. Moral se bo voč čas zdraviti, najmanj kakih 60 dni. O svoji nesreči nam je Komac pripovedoval sledeče:

«V Pontebel, kjer je majhen premogokopni rudnik, nas je kakih 23 Slovencev, kakih 12 Italijanov in 2 Nemca. Delo v rudniku je precej naporno. Ko sem 23. t. m. odšel zjutraj s svetilko in za delo opravljen okrog šeste ure v rudnik in prilezel v rov na mesto, kjer sem imel kopati, sem obesil svetilko na steno. Kakih petnajst minut na to pa nenadoma pade svetilka s stene na tla in se razbije. Plamen, ki je tedaj švignil iz svetilke, je vžgal plin, ki se je nahajal v rovu — in kot bi blisknilo je sikal ogenj sem pa tja po zraku kake štiri metre na daleč. Vse zaman je bilo to, da sem se stisnil na tla in k steni, kajti prej sem pri delu ležal poševno, kot je navada pri kopanju. Plamen mi je šel po telesu in mislil sem, da bom zgorel. Prišel sem klicati na pomoč in takoj so pritekli tovariši, ki so bili v bližini, in me izvlekli iz stranskega rova. Ogenj pa se je nato, ko je zgorel plin, sam pogasil, kajti segal je le do tja, kjer je bil že čistost zrak. Zadobil sem močne opekline po obrazu, las mi ni ožgalo, ker sem imel na sebi kape, močno pa sem se opeknel v prsa, ker sem ležal po strani in sem bil od spredaj popolnoma razgaljen. Istotako mi je zgorela srajca na levi rami. Opeknel sem se tudi po obeh rokah. Zdravil sem se nato skoro teden dni s pomočjo zdravnikarja doma, ko pa ni hotelo iti na boljše in sem vedno bolj

trpel, sem moral v bolnišnico. Komac dela že kakih 36 let po rudnikih, pa se mu ni še nikdar zgodila kaka podobna nesreča. Delal je po Nemškem, kjer so pa v rudnikih varnostne priprave vse boljše napravljene kot v Pontebel. Gotovo je, da bi se z napeljavo zračnih cevi odvrnilo podobne nevarnosti, katerim so izpostavljeni ubogi delavci, zakopani pod zemljo, kjer si morajo kot krsti služiti svoj borni kruh.

Podsulo ga je.

S svojim stanovskim tovarišem se je moral v četrtke zateči v bolnišnico usmiljenih bratov tudi rudar Anton Mlekuš, star 23 let, iz Cezoče, tudi delavec pontebelskega rudnika. Na sredo 20. t. m., se je ob 8. uri zvečer pri delu v rudniku posula za njim plast premoega in mu zasula desno nogo do kolena. Ko je nato s pomočjo svojih tovarišev spravil nogo izpod težke plasti premoega, je zdravnik ugotovil, da je ta močno poškodovana v kolenu in v stopalu. Nekaj časa se je zdravil doma, ko pa je videl, da z rano ne gre na boljše, je moral v bolnišnico.

Katvina v fašju v Sempetru

V Sempetru so oblasti prejele nekoga Viljama Chebata, starega 25 let, stanujočega v Sempetru, ker so ga osumili, da je v noči med 26. in 27. junija t. l. okradel Sempetrski fašistovski krožek (Circolo R. Fascista). Izginilo je 85.10 lir.

VOLČJA DRAGA

Premestitev

Premišljen je tukajšnji postajenataleik G. Peter Candegliotti. Bil je vester uradnik, ki se je brigal za svojo službo.

SV. LUCIJA

Kamijon pod škarpjo

Ko je pred dnevi vozil avto, last Marijana Munarija, starega 36 let, naložen z lesom, po cesti iz Tribuš proti Sv. Luciji, je na opozitki poti, ki se v nekaterih krajih rada posipa, radi deževnega vremena zadnjih dni, zdrsnil v štiri metre visoko škarpjo. Pri tem se je močno ranil Munari, ki je vodil avto. Potokel se je po obrazu in po čelu in najbrž si je zlomil eno rebro. Pripeljan je bil v goriško bolnišnico, kjer se bo zdravil 20 dni.

RAZNE ZANIMIVOSTI

Lov na tigra

Človek res ne ve, ali naj verjame ali ne. Na eni strani ima opraviti z verodostojno osebo, z znamenitim angleškim potovalcem okoli sveta, Francisom Birtiesom, ki je spisal o svojem potovanju že marsikatero knjigo, na drugi strani se pa ne more otresti zveze, da je ta izborni pripovednik ob enem tudi izborni lovec. In kakor znano, lažejo lovci. Francis Birties je bil prvi, ki je prepotoval vso Birno z avtom. O tem potovanju piše tako-le: «Nobenega strahu nimam pred tigri. Ves čas svojega potovanja po Birni nisem niti enkrat rabil v ta namen puške. Ponoči si noben tiger ni upal do našega tabora. Te zveri sem ostrašil s papirjem, ki se nanj love muhe. Zvečer sem razgrnil vedno okrog taborišča nekaj pol tega lepilnega papirja po tleh. Tiger je zver, ki nekaj da nase. Nikdar ne naskoči človeka, če se je moral plaziti čez omenjeni lepilni papir, ki se pripelje na njegovo kožo, kar se mu tako stadi, da jo takoj popiha zopet v gozd.» Če bi bil papir pritrjen in močnejši, bi bil lahko Birties lovil žive tigre. Sicer mu pa rajši verjamemo, kakor pa da bi sami poskušali loviti tigre na muholovski papir.

Pogovori s stoletnimi starčki

Neki dnevnik v Madridu je uvedel novo rubriko pod naslovom: Pogovori s stoletnimi starčki. Po-

temtakem mora biti v Španiji mnogo stoletnih oseb, sicer bi se dnevnik ne bil lotil tak pogovorov iz enostavnega razloga, ker bi mu kmalu smanjkala tvarina. Kot prvi je prišel na vrsto Jose Perera, star sto in štiri leta, bivajoč v vasi La Lenca v bližini Gibraltarja. Osem in štirideset let je bil Jose cestni pometaj v Gibraltarju, nato je prodajal srečke državne loterije. Pri vsem tem je najbolj zanimivo dejstvo, da mati Joseja še vedno živi. Stara je sto in sedem in dvajset let. Toda ni dovolj. Jose ima še tri brate, ki še žive, in vsi so prekorčili stoto leto. Stari so 109, 108 in 105 let. Seveda je vprašal častnikar, kako to, da je dočkal tako visoko starost. Jose je izjavil, da mora tičati to v drušini, ker vsi žive zelo različno. Njegov najstarejši brat Pedro ne pije, medtem ko je Jose prijatelj dobre kapljice. Tudi v zakonu ne more tičati nagnjenost do starosti, ker je Jose samec, njegov brat Pedro pa že davno praed.

Kakor se vidi iz tega prvega razgovora s Josejem Perero, se madridskemu listu ne bo posrečilo priti do pravih navodil, po katerih se doseže visoka starost.

Obleka bodočnosti

Iz Pariza prihaja vest, da se vrši v modi velik preobrat. Pred kratkim se je namreč vršilo v Parizu zborovanje damskih krojačev, katerega so se udeležili odposlanci iz Londona, Dunaja, Berlina in drugih večjih središč. Obravnavalo se je vprašanje velike važnosti in velikega pomena. Z vsi resnostjo so se bavili z uvedbo obleke iz papirja.

Prvi vzorci takih iz papirnate snovi izdelanih oblek so se predložili zborovalcem in učinek te razstave je bil naravnost presenetljiv, tako očarljiva je bila nežnost, ličnost, voljnost, gibčnost, lehk in barvni sijaj omenjenih vzorcev. Poleg tega pa ta nova snov, to novo blago ne traja, kakor bi si kdo predstavljal, le nekaj dni, nasprotno, papirna snov je mnogo trpežnejša od vseh dosedaj znanih vrst blaga.

Novo obleko so seveda izredno lahka. Popolna zimska obleka je štiri krat lažja kakor zimska obleka iz dosedanjega blaga. Nekaj čudno se sliši: papirnata obleka pozimi. Seveda, kajti nova papirnata snov je celo gorkejša od vsake druge, ker je papir kakor znano, slab prevodnik gorke. Za večerne obleke so se že pripravili lični vzorci s slikami, napravljenimi z roko. Kot nadaljno prednost navajajo krojači, da se taka obleka nikakor ne zmečka, kakor bi človek domneval. Glavna pa je cena. Obleka iz nove papirnate snovi stane le eno tretjino kakor prej iz drugega blaga.

Seveda se taka obleka kaj rada vname. Toda že so na delu kemiki, da odpravijo toj novi obleki edino napako: gorljivost. Popolnoma smo prepričani, da se kemikom tudi to posreči. In tako bomo mogoče že kmalu nosili papirnate obleke, ki bodo lažje, gorkejše, trpežnejše, lepše od sedanjih in ki bodo vkljub tem prednostim cenejše. Dal bog, da bi ta doba že radi zadnje prednosti čimprej prišla in nam prihranila lepe izdatke.

Maščevanje v oporokah

Lord Astor je predložil v angleški gorenji zbornici zakonski načrt, ki zahteva, naj se oporoke, sestavljene iz maščevainosti, proglašajo za neveljavne. Lord Astor je podkrepil svoj predlog s celo vrsto takih oporok, iz katerih govori srda in sovraštvo oporočnikov. Tako je zapustil neki zakonski mož premoženja 72.000 funtov šterlingov in določil, da dobi njegova žena eno stotinko t. j. en šilling, ostalo pa osebe, o katerih je vedel, da jih ni marala njegova žena. Zopet drug mož je sicer zapustil vse premoženje ženi, a določil globo 200 funtov za vsak slučaj, ko bi šla vdova na ulico brez koprene na obrazu. Najbolj ljubozni pa je bil oni mož, ki je zapustil svoji ženi najmanjši novce, eno četrt pennyja in zaukazal, naj se pošlje njegovi vdovi oporoke v nefrankiranem pismu.

Gigani pred poroto

Košički cigani, ki so zauživali človeško meso in morili v ta namen ljudi, pridejo v septembru semecu pred porotnike. Tri in trideset ciganov je zaprtih, proti sedemdesetim, ki niso zaprti, se vodi preiskava. Ker češki kazenski zakonik ne pozna zločina kanibalizma t. j. ljudožrstva, se bo omejila obtožnica edino le na umor. Radi velikega števila obtožencev in priče kakor tudi radi dejstva, da bo popolna kompanija orožnikov strahla obtožence, se bo vršila razprava v košički jahalnici. Razprava bo trajala en mesec. Preiskava je skoraj gotova, osemnajst obtožencev bodo preiskali zdravnikarji psihijatri. Obtožnica bo obsegala več zvezkov.

Umetni sladkor

Iz Zeneve v Švici prihaja vest, da se je kemiku ženevskega vseučilišča, profesorju Pictetu in praškemu kemiku dr. Hansu Voglu posrečilo, izdelati sladkor na umeten način. Profesor Zeinek na praškem nemškem vseučilišču je izjavil, da je ta izum za znanost velike važnosti, posebno za medicino, ki bo mogla glede presnove raziskovati učinek posameznih sestavin na človeški organizem. — Praktično pa ta posrečeni poskus nima velikega pomena, kajti pot do umetnega sladkorja je težavna in draga. En gram umetnega sladkorja bi stal kakih 850 L.

Varčni Coolidge

Predsednik Zedinjenih držav severne Amerike je zelo varčen ne samo za se, ampak tudi za državo. Pred nedavnim časom je bil v zbornici potrjen zakon, ki naj bi izboljšal plačo onim poštanim uradnikom, ki opravljajo ponočno službo. Ker mora pa vsak zakon tudi predsednik odobriti, ako naj stoji v veljavo, je prav ta zakon propadel, ker ga Coolidge ni odobrnil in sicer z utemeljitvijo, da spada nočno delo že itak v pošto službo, zato ni povoda, še posebej nagraditi ponočno delo. S tem je prihranil predsednik državi šest milijonov in pol dolarjev, kar je za Zedinjene države smešno majhna vsota.

MALI OGLASI

PEKARNA, dobro vpeljana, na prometnem kraju, se proda. Naslov pri tržaškem upravnistvu. 706

16-LETNA deklica, poštnih staršev, s trorzadno meščansko šolo v Trnovem, želi stopiti kot učenka v trgovino z mešanim blagom. Jurjevič Marija, Golac št. 103, Obrovo S. Maria. 707

ZLATARNA Albert Povh
Trst, Via Mazzini 46
kupi kune po 146
Popravlja in prodaja zlatarino.

Ortopedični zavod A. ZECCHI

Torino, Via Roma 31

Podružnice: Genova, Via Fiaschi 28
Firenze, Via Roma 1
Bologna, Piazza Calderini 3

Aparat ZECCHI KILO

ustavi

To priznavajo zdravniki in bolniki!
Zdravniška spričevala.

Podpisani zdravniki izjavljajo, da so večkrat priporočali aparate ZECCHI, ki so se izkazali praktični in učinkoviti.

Dott. Cav. uff. E. Cesaro, med. kir. Torino; Dott. S. De Santis, Canto del Nelli 10, Firenze; Dott. E. Tenconi, zdravnik major, Osp. del Sernario Bologna; Dott. cav. uff. G. Chiarone, Cuneo; Dott. L. Focacci, Lavagna (Genova); Dott. L. Fenoglio, Benevagnana (Cuneo); Dott. G. Daldacci, Ardenza (Livorno); Dott. Sannazzaro Silvio, uff. san. Nizza Monferrato.

To priznavajo tudi bolniki trentinske dežele

HAFNER FRAN GIOVANNETTI EDOARDO BERTHOLD MAKŠ
Weser 31, Verano (Bolzano) Curtaccia (Bolzano) Via Loreto 5, Bolzano.

Vrhu teh priznanj, koliko in koliko je že drugih bolnikov v naših pokrajinah, ki nam pošiljajo tople zahvale za hitro ozdravljenje potam aparata ZECCHI, ki se nosi navadno le 30 dni, in to nič in dan, do popolnega ozdravljenja.

Vsi, ki trpijo na KILI možki, ženske in otroci, ki so bili že večkrat razočarani vsled nošnje raznih pasov, ki so še povečali njihovo bolezen, naj se zatečejo brez pomisleka k ortopedu ZECCHI, ki bo dajal potrebna pojasnila v sledečih krajih in dnevih:

Gorica: sredi 11. in četrtke 12. julija Hotel „Angelo d'Oro“.
Trst: petek 13. julija, Hotel „Moncenisio“.
Pola: sobota 14. julija, Hotel „Miramare“.
Zadar: nedelja 15. in ponedeljek 16. julija Hotel „Vaporetto“.
Reka: torek 17. in sredi 18. julija Hotel „Riviera“.
Št. Peter na Krasu: četrtke 19. julija Hotel „Rebec“.
Udine: nedelja 22. julija Hotel „Italia“.
Palmanova: ponedeljek 23. julija Hotel „Rosa d'Oro“.

PODLISTEK

V. J. KRIZANOVSKA:

Pajčevina

Roman v štirih delih
Iz ruščine prevedel I. V.

Čemu rabite take neprimerne besede, kakor je izraz «zavojevalni načrti», ko pa imamo druge izraze, kakor: prosvetljena kolonizacija, popravke zgodovinskih napak, vzpostavitev nasledstvenega prava, — je rekel z vno Ludolf. Čudovita zmes raznih plemen narodov, kakor je Rusija je prava zgodovinska nezmisljenost, in ko se to velikansko cesarstvo razsuže, bo to nekaj naravnega. Ko zavzamemo baltske pokrajine, dobimo nazaj svojo posest in sprejememo pod svojo streho naše izgnance. Ko se bo tok naših naselebcov razil po zapuščenih in neobdelanih ravninah Rusije, bo to le napredek; to bo prava dobrota za deželo in istočasno bomo na ta način izvrševali naše prosvetno poslanstvo. Naš «Drang nach Osten» (pohod na vzhod) je elementarna sila, ki je ni mogoče na noben način ustaviti, zakaj naravni zakon sili močna plemena, da uniču-

jejo slabejša. Ta zakon, to nujnost, da se mora naše plemo razširiti po zemljah starih Sarmatov, so poznali vsi naši veliki ljudje. Karel Veliki — der grosse Slavenvernichter (veliki uničevalec Slovanov), Oton Veliki, Henrik Lev saksonski, Albreht I. Medved, — so zasledovali to politiko. Mi se zdaj nahajamo v tretji dobi te velike borbe dveh plemen in naša naloga je smotrna germanizacija še neponečmenih dežel Prusije in Avstrije in kolonizacija Rusije. Pomorjanci, Vendi, Latiši in Litužičani so že pognojili zemljo, na kateri je zrastel velikanski hrast, ki nosi ime Nemškega cesarstva. Polagoma, toda gotovo se potope v našem morju Poljaki, Srbi, Hrvatje, Čehi, Slovaki in drugi odrasli slovansega plemena. Zakaj bi bili Rusi izjemka? Ali kaj zgrebe, če se potope v gmoti višjega plemena?

— Kaj pravite? Njih narodna svoboda je po vašem mnenju neumnost? — ga je vprašala posmehljivo Milica.

Toda Ludolf se je že optjanil s svojimi besedami, da ga je popadla manjja grandioza, ki je mučila njegove bolne možgane. Baronove vrtnice oči so se izbulile, v glasu mu je zavnela ošabnost in prezir napram okolici; očitno se ni niti zavedal, da je njegov govor žaljiv za njegovo sobesednico, a grof in profesor sta se zaman trudila, da bi ga ustavila.

— Smešna malenkost — je nadaljeval vneto. Jaz sem mnenja, da ne bodo Rusi niti opazili, kar bode zgubili. Hvala Bogu, so že navajeni, da jim ukazujejo Nemci in povsod gospodujejo tuji. Danci so jim napravili telegraf, Angleži in Francozi jim zidajo železnice ter izrabljajo petrolejske vrelece, Poljaki in Judje ustanavljajo bančne in trgovske hiše, Belgijci se pečajo s kopanjem in obdelovanjem kovin itd. No, Nemci pa zasedajo prva mesta povsod: v šolah, armadi in sploh v vseh upravnih. Vidim, da hočete ugovarjati, grofica, ter se povrniti k trditvi, ki ste jo tako spretno branili; toda jaz vam navedem razlog, ki ga boste težko ovrgli. Če bi Slovani v resnici predstavljali višje plemo, tedaj bi imeli tudi zmisel za politiko, ki daje predstavo o sili edinstva ter pobudo za ujedinenje proti skupnemu sovražniku. Toda kaj pa delajo oni? Drug drugega sovražijo, Srbi se tepejo z Bolgari, če bi Poljaki mogli, bi podavili Rusce, katoliški Slovanci se ne morejo razumeti s pravoslavnimi Slovani itd. In to je naša sreča; ker če bi se ti divji Sarmati kedaj sporazumeli med seboj in se združili, tedaj bi utegnili zrušiti vso evropsko civilizacijo.

Lokav namešek je šel Milici preko obličja.

— Glede Rusije in njene usode dovolite, da vam navedem mnenje vašega «bogca» Nietzsche-

ja. Napravila sem si nekaj izvlečkov iz knjig, ki ste mi jih prinesli. Nietzscheju, upam, boste verjeli. On pravi: «Rusija je edina država, ki more čakati, ki more nekaj obetati. Rusija je nasprotni pojav živčni slabosti majhnih evropskih držav, za katere je s nastankom Nemškega cesarstva nastopila kritična doba.» — A na vaše «neovrgljive» dokaze vam odgovorjam z zgodovinskimi dejstvi: še ni od tega petdeset let, ko je bila Nemčija razbita na drobne delce; severna in južna stran sta si bili docela tuji, pa tudi danes dvomim, da bi Prus in Bavarec sestavljala eno telo in eno dušo. To samo dokazuje, da se more razprja med brati poleči ali pa vsaj ublažiti. Vse ob našem času! Jaz sem trdno uverjena, da je bilu čas, ko se Slovani prebude iz stoletnega otrpjanja, ter se končno zavedo strašne nevarnosti, ki jim grozi, in se združijo proti Nemcem. Kaj se potem zgodi, je vaš pesnik Maks Haushofer lepo povedal v sledečih stihih:

Hörst du? Da drunten rauscht der Böhmerwald,
Noch liegt in stillverschläffner Ruh,
die Welt des Slavenvolks! Wenn sie erwacht,
dann alterndes Europa — gute Nacht!

(Čuješ? Tam spodaj šumi Češki les. Slovanski svet leži še v mirnem spancu. Če se prebudi, tedaj zbogom postarna Evropa!)